

Васильєва Дарина Володимирівна —

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України. Коло наукових інтересів: аксіологічний потенціал шкільного курсу математика, методика навчання математики з використанням мультимедійної дошки. Автор і співавтор понад 50 друкованих праць, серед яких програма курсу за вибором «Логіка» (5-8 класи) та посібники «Академія логіки» для учнів 5, 6, 7 класів, «Мультимедіа на уроках математики: 5-6 класи», наукові статті про різні види цінностей та їх формування у підростаючого покоління, розробник сайтів <http://mathlessons.ucoz.com> та <https://mathaxiology.wordpress.com> e-mail: vasilyevadarina@gmail.com

УДК 37.01

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ШКОЛІ

У статті розглядається проблема реалізації аксіологічного підходу до навчання математики в школі. Розкриваються методологічні засади впровадження аксіологічного підходу в системі шкільної освіти, визначається місце аксіологічного підходу серед інших методологічних підходів до організації та здійснення навчання; обґрунтовується актуальність використання аксіологічного підходу до навчання математики, висвітлюються окремі шляхи реалізації аксіологічного підходу до навчання математики в школі. Подаються конкретні приклади з уроків математики і позакласних заходів, що стосуються формування ціннісних орієнтацій учнів.

Ключові слова: методологічні підходи до навчання; аксіологічний підхід; ціннісні орієнтації учнів; навчання математики; урок; позакласний захід.

Постановка проблеми. Особливості розвитку суспільства XXI ст. стали викликом системі освіти, що стосується визначення основних методологічних підходів до організації та здійснення навчання у всіх видах навчальних закладів. Педагогічною наукою наразі описано та досліджено багато різних і цікавих ідей стосовно здійснення впливу на розвиток підростаючого покоління та розроблено спеціальні механізми реалізації цих ідей у системі освіти. Сукупність способів, прийомів, процедур, що забезпечують реалізацію обраної стратегії у певній сфері людської діяльності, називають методологічними підходами до організації цієї діяльності.

Одним із методологічних підходів, що набуває актуальності в сучасних умовах функціонування суспільства і школи, є аксіологічний. Він полягає у спрямованості навчання на формування в учнів системи ціннісних орієнтацій, відповідних гуманістичній парадигмі освітнього процесу і адекватних потребам сьогодення. Перехід до інформаційного суспільства спричинює помітну трансформацію цінностей, тобто усього того, що має позитивне значення для людини, групи людей, суспільства. Зростає значення інформаційних і матеріальних цінностей над іншими. Ці та інші фактори обумовлюють актуальність проблеми формування цінностей і ціннісних орієнтацій у підростаючого покоління.

Аналіз літератури з проблеми дослідження. Методологічні засади, на яких повинна вибудуватися сучасна гуманістична педагогіка, визначив Р. А. Арцишевський. Серед них: головні положення філософії людини, в яких вона розкривається як найскладніший об'єкт пізнання,

як вища цінність, як цілісна система, як істота, наділена здатністю до самовдосконалення і прагненням до самореалізації тощо [1, с. 69]. Наприкінці статті автор наголошує, що це лише деякі з вихідних положень, на яких ґрунтується гуманістична педагогіка. До них можна зарахувати й чимало інших, які стосуються краси, щастя, можливостей людини. І всі вони мають бути розкриті й реалізовані в нашій гуманістичній педагогіці, головне завдання якої – допомогти кожній дитині стати Людиною [1, с. 75].

Про актуальність упровадження аксіологічного підходу в системі освіти свідчать, окрім іншого, публікації з цієї проблеми відомих педагогів і психологів, філософів і математиків. Загальні засади аксіологічного підходу та особливості його реалізації для різних освітніх рівнів навчання досліджували: В. Андрущенко, Р. Арцишевський, І. Бех, М. Бурда, Т. Бутківська, Н. Вірченко, В. Галузинський, С. Гончаренко, М. Євтух, І. Зязюн, С. Клепко, І. Козловська, В. Кремень, Є. Лодатко, В. Лозова, Ю. Мальований, В. Молодиченко, М. Марчук, В. Огнев'юк, М. Попович, С. Раков, О. Савченко, С. Сисоєва, З. Слєпкань, О. Сухомлинська, Н. Ткачова та інші науковці.

Теоретичні та методичні основи ціннісної проблематики стосовно навчання в школі розглядалися для:

- початкових класів (П. Волошин, О. Лавроненко, К. Шевчук, Л. Ороновська та ін.);
- основної школи (В. Горашук, Н. Євдокимова, К. Магшламова, О. Омельченко та ін);
- старшої школи (Л. Білас, О. Кириченко, Н. Полтавська, В. Слінчук, О. Троцька, В. Ястребова та ін).

Формування цілей статті і постановка завдань. Основною метою статті є висвітлення особливостей реалізації аксіологічного підходу до навчання математики в школі. Передбачається: розкрити методологічні засади впровадження аксіологічного підходу в системі шкільної освіти; показати місце аксіологічного підходу серед інших методологічних підходів до організації та здійснення навчання; розглянути конкретні шляхи використання аксіологічного підходу до навчання математики.

Виклад основного матеріалу. Процес входження людства до інформаційного суспільства характеризується, окрім іншого, створенням глобального інформаційного простору, в якому забезпечується ефективна інформаційна взаємодія людей та уможливується їх доступ до світових інформаційних ресурсів, продуктів і послуг. Усе це суттєво впливає не тільки на соціальну організацію життя людини, а й на її свідомість. І вплив цей має двоїсту природу. З одного боку, в інформаційному суспільстві зростає роль інформаційних технологій і збільшується кількість людей, що займаються та використовують ці технології для задоволення соціальних і особистих потреб, а з другого – створюються умови для співіснування двох світів – фізичного і віртуального – з поступовим переважанням останнього. У фізичному світі (реальному навколишньому середовищі) людина має прикладати неабиякі зусилля для успішної та достойної життєдіяльності. Віртуальний світ (створений людиною у комп'ютерному середовищі) суттєво розширює можливості людини, але стирає межі між справжніми життям і уявним. Останнім часом віртуальний світ набуває загального характеру і поширюється на простір, час, діяльність, свободу, духовні потреби та якісні характеристики особистості. Усе це негативно впливає на світогляд підростаючого покоління і потребує цілеспрямованої діяльності школи і суспільства, на розкриття змісту різного роду цінностей та створення умов для формування у молоді справді ціннісних орієнтацій.

Вчення про природу різного роду цінностей називають аксіологією (*αξια* – цінність, *λόγος* – вчення), а спрямованість навчання на формування в учнів системи ціннісних орієнтацій – аксіологічним підходом до навчання.

Необхідність запровадження аксіологічного підходу у всі ланки шкільної освіти обумовлюється реалізацією гуманістичної парадигми в освіті та сучасними нормативними документами.

Гуманізм (від латин. *humanus* – людський, людяний) – система ідей і поглядів на людину як найбільшу цінність [3, с. 76]. Науковець С. У. Гончаренко так визначає шляхи гуманізації освіти: формування відносин співробітництва між усіма учасниками педагогічного процесу; формування в учнів емоційно-ціннісного досвіду розуміння людини; створення матеріально-технічних умов для нормального функціонування педагогічного процесу, що виховує гуманну особистість – щирю, людяну, доброзичливу, милосердну, із розвинутим почуттям власної гідності та поваги до гідності іншої людини [3, с. 76].

Заслуговує на увагу думка Н. Є. Мойсеюк про те, що гуманістичні цінності є фундаментальними (не можуть розглядатися у соціальній структурі як щось вторинне), але не варто протиставляти цінності гуманізму національним цінностям. Важливою є їх взаємодія, що передбачає перехід до плюралізму культурно-гуманістичних позицій, які поєднуються і доповнюють одна одну [5, с. 35].

Підвалини гуманістичної парадигми освіти закладені у Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, де визначено стратегію й основні напрями розвитку освіти у першій чверті XXI століття. У цьому державному документі зазначається, що постійного оновлення потребують зміст освіти та організація навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень. До пріоритетів державної політики в розвитку освіти, окрім іншого, належать: особистісна орієнтація освіти; формування національних та загальнолюдських цінностей; формування через освіту здорового способу життя тощо.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. одним із перспективних завдань визначено «побудову ефективної системи національного виховання на засадах загальнолюдських, полікультурних, громадянських цінностей, забезпечення фізичного, морально-духовного, культурного розвитку дитини, формування соціально зрілої творчої особистості, громадянина України і світу, підготовка молоді до свідомого вибору сфери життєдіяльності». До основних напрямів реалізації Національної стратегії належать:

- переорієнтація пріоритетів освіти з держави на особистість, на послідовну демократизацію і гуманізацію навчально-виховного процесу, педагогічної ідеології в цілому, тобто на європейські гуманістичні цінності та виміри;
- розроблення інваріантних моделей змісту виховання в навчальних закладах з урахуванням сучасних соціокультурних ситуацій, цінностей виховання та навчання.

У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти цінності визначено складовою поняття «компетентність», покладеного в основу компетентнісного підходу, що реалізований в усіх освітніх галузях і відображений в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти. Компетентність – набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці.

Останнім часом проблема цінностей та ціннісних орієнтацій стала міждисциплінарним феноменом і є предметом дослідження у психології, педагогіці, соціології, етиці, історії та інших галузях науки. У педагогіці [5, с. 38], наприклад, визначається система аксіологічних принципів:

- рівноправність усіх філософських поглядів у межах єдиної гуманістичної системи цінностей (при збереженні різноманітності їх культурних і етнічних особливостей);
- рівнозначність традицій і творчості, визнання необхідності вивчення і використання учинь минулого та можливості відкриття в теперішньому і майбутньому;

- екзистенціальна рівність людей, соціокультурний прагматизм замість суперечок про підгрунтя цінностей;

- діалог замість байдужості чи взаємозаперечення.

У Програмі з математики визначено, що в основу побудови змісту й організації процесу навчання математики покладено *компетентнісний підхід*, відповідно до якого кінцевим результатом навчання предмета є сформовані певні компетентності як здатності учня успішно діяти в навчальних і життєвих ситуаціях і бути відповідальним за свої дії. Компетентність є особистісним утворенням, яке формується на основі здобутих знань, досвіду діяльності, вироблених ціннісних орієнтацій, ставлень, оцінок [5, с. 35].

У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти визначено й інші підходи, що рекомендовані для впровадження у навчально-виховний процес у школі. Зокрема, зазначається, що варіативність методик організації навчання, а також наявність в учнів можливості обирати курси за вибором залежно від власних пізнавальних здібностей дають змогу застосовувати особистісно зорієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи. На нашу думку, в умовах гуманістичної парадигми, для ефективної організації навчально-виховного процесу та підготовки підростаючого покоління до умов сучасного життя, доцільно використовувати й аксіологічний підхід.

Аксіологічний підхід передбачає:

визнання кожного учасника освітнього процесу активним ціннісно-мотивованим суб'єктом діяльності;

спрямованість педагогічної діяльності на гуманістичний розвиток особистості;

орієнтацію процесу навчання та виховання на формування в учнів системи загальнолюдських, національних, громадянських, особистісних та інших цінностей, що визначають ставлення підростаючого покоління до світу, своєї діяльності та до самих себе.

Комплексне та виважене впровадження цих методологічних підходів у систему навчання математики в школі забезпечує ефективність навчання теоретичної та практичної складових шкільної математики, націлює вчителів на подання практично та життєво-значущих для учня відомостей, орієнтує на повагу до можливостей і потреб учнів, уможлиблює розвиток в учнів гуманітарного та інформатико-математичного мислення, що так потрібно сучасній молоді.

Розкриємо деякі шляхи реалізації аксіологічного підходу під час навчання математики в школі.

1. *Реалізація аксіологічного потенціалу шкільних підручників математики (потенційна можливість на основі підручника впливати на формування ціннісних орієнтацій учнів і досягати якісних змін особистості).*

Сучасний підручник з математики для учнів є джерелом нових знань і умінь. Варто зазначити, що в сучасних умовах учні в процесі навчання використовують й інші джерелом нових знань і умінь. Для того, щоб підручник став для учнів ефективним засобом навчання і самовдосконалення, формування світогляду і розвитку здібностей, його зміст має носити не лише логіко-інтелектуальний характер, а й відображати ціннісний та культурологічний потенціал математичної науки. Про це, зокрема, зазначається в Інструктивно-методичних матеріалах для проведення експертизи електронних версій проектів підручників, схвалених вченою радою Інституту педагогіки НАПН України. У критеріях експертизи визначено, що «зміст підручника сприяє формуванню патріотизму, любові і поваги до Батьківщини, свого народу, його мови, державних, національних, родинних цінностей, толерантному ставленню кожної людини, незалежно від її статі, етнічної, релігійної, культурної приналежності чи інших ознак, навчає міжнаціонального

і міжконфесійного діалогу; виховує особистість, готову до ефективної міжкультурної взаємодії в нових історичних реаліях, чутливу до людської інакшості та нетерпиму до проявів расизму, ксенофобії й нетерпимості до людських відмінностей» [4].

Детальний аналіз чинних підручників на предмет реалізації аксіологічного потенціалу математичних знань здійснено у нашій статті [2]. У новостворювані підручники пропонуємо включати, наприклад, такі рубрики: «Світ навколо нас» (розглядається використання математики у житті людини); «Математика без кордонів» (подаються задачі англійською мовою); «Історичні відомості» (розкривається життєвий шлях видатних математиків, історія їх відкриттів) та інші.

2. Включення до мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів аксіологічної складової.

Основне завдання мотивації – створити відповідне предметне та емоційне налаштування учнів до свідомої та активної роботи на уроці. Різноманітні психологічні установки та цілеспрямовані дидактичні завдання, подані вчителем на цьому етапі уроку, сприяють збудженню довільної та мимовільної пам'яті в учнів, активізації їх навчально-пізнавальної діяльності, а також ефективній підготовці до засвоєння нового теоретичного матеріалу чи формування умінь і навичок, що є основним джерелом його активності.

Мотивувати діяльність учнів на уроці можна незвичним формулюванням теми уроку. Наприклад: «Банківські операції» (замість «Задачі на відсотки») або «Заощаджуємо сімейний бюджет» (замість «Способи подання даних»). Такий прийом зацікавлює учнів і довгий час утримує їхній інтерес. Водночас виникає можливість природним чином звернути увагу учнів на сімейні цінності, пов'язані з економією та заощадженням.

Звернути увагу учнів на загальнолюдські цінності можна за допомогою цитат видатних історичних постатей. Наприклад, перед вивченням теореми Фалеса учнів бажано ознайомити з такими висловлюваннями давньогрецького геометра, одного з семи мудреців світу:

- Не збагачайся нечесним шляхом.
- Дотримуйся міри.
- Не довіряй усім підряд.
- Які послуги робиш батькам, такі і сам матимеш в старості від дітей.

Найбільш вдало мотивація проходить тоді, коли учень усвідомлює, що вивчення даної теми дійсно для нього важливе, а знання, здобуті на уроці, він зможе застосувати в житті. Зв'язок навчального матеріалу з життям як засіб мотивації вивчення нової теми доцільно використовувати під час вивчення теми «Функція». Якщо за допомогою мультимедійної дошки показати учням графіки залежності опору тіла людини і струму, що через нього протікає, від величини прикладеної напруги, то можна проілюструвати способи задання і властивості функцій, зокрема розкрити поняття зростаючої та спадної функції, а також показати взаємозв'язок між аналітичним і графічним способом задання функції тощо. Такі відомості спонукатимуть учнів замислитися над поведінкою поблизу електромереж, відповідальніше ставитися до вибору місця для самофотографування, збирання металобрухту, паркуру тощо. Для ефективного формування валеологічних цінностей учням бажано повідомити особливості впливу струму на людину, зокрема, що струм (змінний і постійний) понад 50 мА спричинює зупинку дихання. Небезпека дії струму на організм людини залежить від: величини струму (основний фактор); тривалості дії струму; шляху струму в тілі людини; виду і частоти струму; індивідуальних якостей людини та навколишнього середовища.

Мотивація допомагає стимулювати процес навчання, робити пізнаване особливо значимим. За допомогою мотивації забезпечується готовність школярів до сприйняття нового матеріалу, концентрується їх увага на питаннях, що вивчаються, збуджується

розумова активність тощо. Важливо, що яскрава пізнавальна мотивація спонукає до дії всіх учнів класу, у тому числі й тих, які відстають. Тому етап мотивації та зацікавленості до навчальної діяльності має бути складовою кожного уроку.

3. *Складання та розв'язування учнями задач, фабули яких певним чином стосуються загальнолюдських, національних, громадянських, особистісних та інших цінностей.*

Деякою мірою такі види задач включено до сучасних підручників математики, але їх кількість незначна (обсяг підручника обмежений). Водночас такі задачі стають цікавими і актуальними для учнів, якщо вони стосуються сучасності. Інтерес і пізнавальну активність в учнів викликають, наприклад, такі задачі:

- В Україні 44 % території – це чорноземи. Українська земля найродючіша у світі. На нашій території знаходиться $\frac{11}{44}$ всіх запасів чорноземи планети. Яка площа планети Землі вкрита чорноземами?

- Найдовший музичний інструмент – українська трембіта. Трембіта-рекордсменка має довжину 8 м, масу 1,5 кг, а її звуки лунають більше ніж на 10 км. Трембіту виготовляють зі смереки, в яку вдарила блискавка, раніше трембіту використовували чабани для зв'язку у горах. Через який час почує звуки трембіти селище, що знаходиться на відстані 10 км від чабана, що грає на трембіті?

В умовах особистісно зорієнтованого навчання бажано пропонувати учням самостійно складати задачі «ціннісної» тематики. З цією метою пропонуємо учням, окрім інших, таку тематику для фабул задач.

- здоровий спосіб життя;
- сімейний бюджет і особистісні потреби;
- енергозбереження в школі і вдома;
- екологія рідного краю;
- успіхи і невдачі українських спортсменів.

4. *Формування ціннісних орієнтацій учнів під час позакласної навчально-пізнавальної діяльності.*

Цінності учнів поступово змінюються. Ці зміни можуть відбуватися у різних напрямках на основі багатьох факторів, оскільки саме підрастаюче покоління є об'єктом масових впливів інформаційних джерел і мас-медіа. Добре, коли молодим людям, на яких спрямовано найрізноманітніші впливи з навколишнього середовища, екранів телевізорів, преси тощо, надати достойні зразки для наслідування. Ефективним засобом національно-патріотичного виховання учнів є позакласні заходи (тематичні бесіди, навчальні конференції, математичні вечори, диспути тощо).

Варто вважати добирати визначні постаті для цих заходів, враховуючи вікові особливості учнів і рівень їхньої математичної підготовки. У середніх класах доцільним є не детальний розгляд творчих здобутків і життєвого шляху видатного вченого, а калейдоскоп окремих подій, зрозумілих і повчальних для учнів.

Наприклад, позакласний захід «Миттєвості життя М. В. Остроградського» можна організувати за активної діяльності учнів. Готуватися до заходу потрібно заздалегідь. Вчитель добирає і рекомендує учням літературу про життєвий і творчий шлях ученого, а учні добирають цікаві факти з біографії математика.

Позакласний захід «Миттєвості життя М. В. Остроградського» розпочинається з короткого повідомлення вчителя, який розповідає, що М. В. Остроградський – славетний український математик і механік, засновник наукової школи прикладної математики і механіки, талановитого педагога і прогресивного реформатора математичної освіти. Демонструються портрети математика, його друковані праці, фотографії пам'ятника тощо. Учні розповідають окремі факти з життя видатного вченого, які їх зацікавили, а саме:

- Походив Михайло Васильович Остроградський з відомого українського козацько-старшинського роду, чим завжди дуже пишався. Народився в селі Пашенна Кобеляцького повіту на Полтавщині, де і пройшли його дитячі та шкільні роки.

- М. В. Остроградський був знайомий з багатьма представниками передової української інтелігенції того часу: І. Котляревським, Т. Шевченком, С. Гулаком-Артемовським, М. Лисенком та іншими. Улюбленим його письменником був Т. Г. Шевченко, значну частину творів якого М. Остроградський знав напам'ять. З великою повагою й любов'ю ставився до Михайла Васильовича і великий Кобзар. У своєму щоденнику Т. Г. Шевченко так писав про їхню зустріч: «Великий математик прийняв мене з розкритими обіймами, як земляка і як сім'янина, що кудись надовго відлучився. Спасибі йому».

- Математичні нахили у М. В. Остроградського проявилися вже в дитячі роки. Усе, що його оточувало, він намагався вивчати насамперед з їх математичних характеристик: вимірював глибину колодязя, визначав розміри грядок і будівель, для чого завжди носив із собою мотузку з прив'язаним камінцем.

- На честь видатного українського математика і з нагоди 200-річчя від дня народження М. В. Остроградського Національна академія наук України та Українське математичне товариство організували в Києві 21–23 серпня 2001 р. математичний конгрес, а Національний банк випустив ювілейну монету.

Перераховані шляхи реалізації аксіологічного підходу під час навчання математики в школі далеко не вичерпують усіх можливостей навчання математики стосовно формування в учнів ціннісних орієнтацій. Варто визначити особливості формування ціннісних орієнтацій учнів різних вікових груп (основна і старша школа) і під час вивчення кожної з математичних дисциплін (алгебра, планіметрія, алгебра і початки аналізу, стереометрія).

Висновки. Математичні знання, як невід'ємна частина науки і культури, мають могутній аксіологічний потенціал для переорієнтації освіти на особистість, реалізацію здібностей і потреб учнів, інтелектуальний і творчий розвиток підростаючого покоління, а також на досягнення якісних змін кожної особистості. За цих умов реалізація аксіологічного підходу до навчання математики через проникнення в інші складові методичної системи (мету, засоби, форми і методи) розкриває один із шляхів модернізації сучасної математичної освіти і визначає її перспективи.

Список використаних джерел

1. Арцишевський Р. А. Методологічні засади гуманістичної педагогіки / Р. А. Арцишевський // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 1. – С. 69–76.
2. Васильєва Д. В. Аксіологічний потенціал підручників з математики для старшої школи / Д. В. Васильєва // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред. – О. М. Топузов]. – К. : Педагогічна думка, 2015. – Вип. 15. – С. 70–78.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К., 1997. – 206 с.
4. Інструктивно-методичні матеріали для проведення експертизи електронних версій проєктів підручників, поданих на конкурсний відбір проєктів підручників для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKWHFtEF6WHVJM0k/view?pref=2&pli=1>
5. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. – 4-е вид., доп. – К, 2003. – 615 с.

References

1. Artsyshevskiy R. A. Metodologichni zasady humanistychnoi pedahohiky / R. A. Artsyshevskiy // UPZh. – 2015. – No 1. – S. 69–76.
2. Vasylieva D.V. Akxiolohichniy potentsial pidruchnykiv z matematyky dlia starshoi shkoly / D. V. Vasylieva // Problemy suchasnoho pidruchnyka : zb. nauk. prats / [red. kol. ; holov. red. – O. M. Topuzov]. – K. : Pedahohichna dumka, 2015. – Vyp. 15. – S. 70–78.

3. Honcharenko S. U. Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk / S. U. Honcharenko. – K., 1997. – 206 s.
4. Instruktyvno-metodychni materialy dlia provedennia ekspertyzy elektronnykh versii proektiv pidruchnykiv, podanykh na konkursnyi vidbir proektiv pidruchnykiv dlia uchniv 8 klasu zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqBM0APKWHFTcEF6WHVJM0k/view?pref=2&pli=1>
5. Moiseiuk N. Ye. Pedahohika : navch. posib. / N. Ye. Moiseiuk. – 4-e vyd., dop. – K, 2003. – 615 s.

Васильева Д. В.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РЕАЛИЗАЦИИ АКСИОЛОГИЧЕСКОГО ПОДХОДА В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ В ШКОЛЕ.

В статье рассматривается проблема реализации аксиологического подхода в обучении математике в школе. Раскрываются методологические основы внедрения аксиологического подхода в системе школьного образования, определяется место аксиологического подхода среди других методологических подходов к организации и осуществлению обучения. Обосновывается актуальность использования аксиологического подхода в обучении математике, и освещаются особенности его реализации в обучении математике в школе.

В статье определены эффективные пути внедрения аксиологического подхода в процесс обучения математике. Подаются конкретные примеры из уроков математики и внеклассных мероприятий, касающихся формирования ценностных ориентаций учащихся.

Подчеркивается, что реализация аксиологического подхода в обучении математике посредством его проникновения в основные составляющие методической системы раскрывает пути модернизации современного образования и определяет его перспективы.

Ключевые слова: методологические подходы в обучении; аксиологический подход; ценностные ориентации учащихся; обучение математике; урок; внеклассное мероприятие.

Vasylieva D.

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF AXIOLOGICAL APPROACH REALIZATION IN STUDYING MATHEMATICS AT SCHOOL

The problem of axiological approach realization in studying mathematics at school is examined in the article.

Methodological principles of axiological approach introduction in school education system are exposed. Location of axiological approach among other goings near organization and realization of studying is determined. Actuality of axiological approach use in studying mathematics is grounded.

Concrete examples of lessons and extracurricular events in forming pupils' valued orientations are given.

A few ways of axiological approach realization during studying of mathematics at school are determined:

1. Realization of the school mathematics textbooks axiological potential (potential possibility on the basis of textbook forming to influence the pupils' valued orientations and arrived the high-quality changes of personality).
2. Making and solving tasks which plots of a story are instrumental in forming mankind, national, civil, personality and other values by pupils'.
3. Forming valued pupils' orientations during extracurricular educational-cognitive activity.

These ways of axiological approach realization aren't full and there are many possibilities of forming pupils' valued orientations during study mathematics.

It follows to define the features of valued orientations forming of different age-dependent pupils' groups (basic and senior school) during study each mathematical disciplines (algebra, plane geometry, algebra and beginnings of analysis, stereometry).

Keywords: methodological approach in study; axiological approach; valued pupils' orientations; studying of mathematics; lesson; extracurricular events.